

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KS. JERZEGO POPIELUSZKI W GÓRSKU
NA ROK SZKOLNY 2022/2023**

*„Dziecko chce być dobre.
Jeśli nie umie – naucz.
Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż.”
J. Korczak*

Górsk, wrzesień 2022r.

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GÓRSKU

Program powstał w oparciu o obowiązujące akty prawne i wewnętrzne dokumenty szkoły:

- 1) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- 2) Powszechną Deklarację Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.
- 3) Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- 4) Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021r., poz. 1762 ze zm.).
- 5) Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021r., poz. 1119).
- 6) Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r., poz. 685 ze zm.).
- 7) Ustawę z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021r., poz. 276).
- 8) Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050 ze zm.).
- 9) [Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. \(Dz. U. z 2021r., poz. 1249\).](#)
- 10) Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021r., poz. 1082 ze zm.).
- 11) Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020r., poz. 1449).
- 12) Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r., poz. 356 ze zm.).
- 13) Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2017r., poz. 1534).
- 14) Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020r., poz. 1280 ze zm.).
- 15) Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018r., poz. 214).
- 16) Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. z 2020r., poz. 1552).

- 17) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020r., poz. 1449).
- 18) Statut Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku.
- 19) **Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.**
- 20) **Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny – zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.**
- 21) Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022r., poz. 645 ze zm.).
- 22) Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty (Dz. U. z 2022r., poz. 1636).
- 23) Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 (Dz. U. z 2018r., poz. 969).
- 24) Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z dnia 9 czerwca 2022r. (Dz. U. z 2022r., poz. 1700).

Ponadto wykorzystano:

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie 04.2000-01.2021)

I. Wprowadzenie

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wspieranie Ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. **Naszym celem jest też kształcenie i wychowanie w duchu DOBRA, PIĘKNA I PRAWDY.**

Wszelkie działania wychowawcze powinny być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Szkoła jako jedno ze środowisk wychowawczych wspiera wychowawczą rolę rodziny. Zgodnie z prawem oświatowym wychowanie respektuje system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki, służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Działania wychowawcze podejmowane przez szkołę, które służą wspieraniu wszechstronnego rozwoju oraz kształtowaniu postaw połączone są z działaniami profilaktycznymi, które umożliwiają korygowanie deficytów i tym samym przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom lub wspieraniu Wychowanków w trudnych sytuacjach.

Program uwzględnia treści kształcenia dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów oraz do potrzeb środowiska szkolnego, lokalnego. Powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Rady Samorządu Uczniowskiego. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

II. Misja Szkoły Podstawowej w Górsku

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Jednym z głównych celów Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku jest systematyczne podnoszenie jakości jej pracy we wszystkich obszarach działalności. W naszej szkole panuje atmosfera przyjaźni i wzajemnej akceptacji. Dokładamy wszelkich starań, aby uczeń czuł się pewnie i bezpiecznie oraz osiągał sukcesy na miarę swoich możliwości. Szkoła pragnie dać wszystkim uczniom szansę wszechstronnego rozwoju w oparciu o ich naturalną aktywność, talenty i możliwości tak, aby chcieli poznawać świat, ludzi i siebie oraz by potrafili godzić dobro i wolność własną z dobrem i wolnością innych. Przede wszystkim w naszej szkole dbamy o podmiotowość ucznia i maksymalne zaangażowanie go w obieranie kierunku swojego rozwoju. Pragniemy, aby nasi uczniowie byli obywatelami, którzy mają wykształcone poczucie więzi z regionem i krajem przy jednoczesnej tolerancji wobec innych tradycji, kultury, narodowości, odmienności. Ponadto chcemy, aby pełnili role społeczne z zachowaniem zasad wspólnego dobra, zachowując przy tym umiejętność odróżniania dobra od zła i wszelkich zasad właściwej komunikacji. Zależy nam, aby nasi przyszli absolwenci byli wrażliwi na kwestie zdrowia i umiejętnie dbali o rozwój swoich talentów i zainteresowań z jednoznaczną chęcią niesienia pomocy innym, szczególnie potrzebującym.

Szkoła nasza jest nowoczesną placówką, w której panuje pozytywny klimat, sprzyjający pojawianiu się pozytywnych emocji. W swojej pracy codziennej nauczyciele i wychowawcy chętnie korzystają z różnych nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, aktywizują uczniów do pracy, stosując różnorodne metody i formy pracy, uwzględniając zasady indywidualizacji.

Misja szkoły realizowana jest w oparciu o następujące wartości wychowawcze:

- 1) poszanowanie godności własnej i praw każdego człowieka,
- 2) poszanowanie wspólnego dobra,
- 3) dążenie do integracji społeczności uczniowskiej poprzez budowanie atmosfery akceptacji i tolerancji w relacjach uczniów wywodzących się z różnych środowisk rodzinnych,
- 4) wrażliwość i odróżnianie dobra od zła,
- 5) uwrażliwianie na krzywdę jaką niesie ze sobą przemoc i wojna w Ukrainie,
- 6) komunikatywność i umiejętność słuchania innych,
- 7) samodzielność w pełnieniu ról społecznych,
- 8) budowanie postawy patriotycznej,
- 9) kierowanie się w życiu codziennym zasadami etyki i moralności,
- 10) poczucie więzi z krajem i regionem oraz szacunek dla innych kultur i narodowości,
- 11) umiejętność dbania o rozwój swoich talentów i zainteresowań,
- 12) posiadanie wiedzy na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmowaniu w tym zakresie odpowiedzialnych decyzji w trosce o bezpieczeństwo swoje i innych,
- 13) umiejętność dokonywania wyboru drogi dalszego kształcenia zgodnej z zainteresowaniami, umiejętnościami oraz predyspozycjami.
- 14) dbałość o swoje zdrowie.

Zgodnie z tym, nasz główny cel do kształcenie i wychowanie w duchu dobra, piękna i prawdy.

III. Wizerunek absolwenta Szkoły Podstawowej w Górsku

Realizując ogólne zadania szkoły, dążymy do tego, by nasz absolwent

a) *w sferze nauki:*

- sprawnie posługiwał się językiem polskim, umiał korzystać z różnych źródeł informacji, potrafił zdobywać, przetwarzać i wykorzystywać wiedzę, umiał mądrze korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych;
- zdobywał i gromadził wiadomości korzystając z różnych źródeł, dostrzegał złożoność świata, analizując w nim zależności i związki przyczynowo-skutkowe,

- był przygotowany do dalszej nauki, rozwijał swoje talenty, myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie, umiał realizować własne plany i marzenia;
- miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia, był świadomy, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był gotów go podejmować.

b) w sferze społecznej:

- dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu, czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, był ciekawy świata;
- znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju i jego zwyczajów;
- był odpowiedzialny, prawy i uczciwy, wyrażał siebie w sposób akceptowany społecznie, wywiązywał się z powierzonych zadań w sposób zadowolający siebie i innych, starał się przewidzieć skutki swoich działań i gotów był ponieść konsekwencje swoich czynów, umiał rozróżniać dobre i złe zachowanie;
- umiał współpracować w grupie, działał zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, miał poczucie współodpowiedzialności;
- był tolerancyjny, **empatyczny w relacjach z innymi osobami**, **przyjazny** i kulturalny; rozumiał, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i właściwym, starał się nie tylko zrozumieć innych, ale i dostrzec w nich dobro;
- pozytywnie postrzegał otaczający go świat, siebie i innych ludzi;
- znał normy obowiązujące w jego środowisku szkolnym i domowym, przestrzegał ich, nie eksponując swojej osoby w sposób urażający innych ludzi;
- umiał zachować się kulturalnie, znał zasady dobrego wychowania, używał form grzecznościowych;
- potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami, umiał nazywać swoje emocje i nad nimi panować, pokojowo rozwiązywał konflikty, umiał dyskutować, był wrażliwy na potrzeby innych;
- dbał o zdrowie własne i innych, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i higieny, znał zagrożenia wpływające z zażywania alkoholu, nikotyny i innych używek;
- stosował się do zasad ekologii, segregował odpady, dbał o czystość otoczenia;
- dbał o swój wygląd, ubierał się schludnie i odpowiednio do czasu i miejsca;

c) w sferze kulturowej:

- uczestniczył w różnych formach kultury, był przygotowany do odbioru mass mediów;
- umiał analizować docierające do niego informacje, był krytyczny wobec Internetu, programów telewizyjnych, filmów, czasopism, książek, znał mechanizmy działania reklamy;
- był aktywny fizycznie i artystycznie, uprawiał sport, w miarę swoich możliwości śpiewał, rysował i rozwijał swoje uzdolnienia i talenty.

IV. Analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły

Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał na podstawie obserwacji, wywiadu oraz diagnozy i analizy sytuacji wychowawczej w szkole, przeprowadzonej za pomocą ankiet w środowisku szkolnym uczniów, rodziców i nauczycieli. *Tworząc program wykorzystaliśmy też aktualne badania Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej.* Program odpowiada na realne potrzeby, problem i zagrożenia pojawiające się w szkole i jej środowisku. Program Wychowawczo-Profilaktyczny zakłada poprawę sytuacji wychowawczej w szkole oraz stworzenie wizerunku szkoły jako miejsca bezpiecznego i przyjaznego dla uczniów, rodziców, nauczycieli i innych osób z nią związanych. W dzisiejszych czasach chcielibyśmy, aby uczniowie naszej szkoły wyrastali na ludzi mądrych, odpowiedzialnych, dobrych i życzliwych, umiejących radzić sobie z trudnościami codziennego życia, odróżniających dobro od zła, bezpieczeństwo od niebezpieczeństwa, reagujących na otaczające zagrożenie, umiejących dostrzegać potrzeby i problemy innych oraz służyć im pomocą.

W treściach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego zostały uwzględnione podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2022/2023 opublikowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz priorytety Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty, które zostały uwzględnione w programie naszej szkoły:

- a) Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
- b) Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- c) Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
- d) Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
- e) Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
- f) Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
- g) Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.
- h) Wzmocnienie kompetencji nauczycieli w zakresie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieci i młodzieży.
- i) Kształtowanie tożsamości indywidualnej i społecznej dzieci i młodzieży poprzez wprowadzanie edukacji regionalnej podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Ponadto, nadal będziemy pracować w następujących punktach:

- a) profilaktyka uzależnień w szkole,
- b) kształtowanie postawy ukierunkowanej na prawdę dobro i piękno,
- c) ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- d) doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy,
- e) roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych,
- f) wychowawcza rola rodziny,
- g) podnoszenie efektywności kształcenia szkoły,
- h) wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych,
- i) wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- j) rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów,
- k) rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

V. Diagnoza stanu i potrzeb środowiska szkolnego

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej i diagnozy psychologiczno-pedagogicznej w Szkole Podstawowej w Górsku. Diagnozy te zostały przeprowadzone z użyciem narzędzi takich jak: rozmowy indywidualne i wywiady, obserwacje, analiza wytworów uczniów, analiza dokumentacji szkolnej dotyczącej ewaluacji wewnętrznej, analiza dokumentacji wychowawczej.

Na tej podstawie zaobserwowano niepokojące objawy w dwóch obszarach:

- 1) naruszenia dyscypliny szkolnej:
  - a) agresja słowna (przezywanie, obgadywanie, wyśmiewanie, używanie obraźliwych przezwisk, pogrózek, wulgaryzmów),
  - b) agresja fizyczna (popychanie, kopanie, szarpanie, uderzanie),
  - c) niszczenie mienia szkolnego,
  - d) **brak zrozumienia i akceptacji niektórych zasad regulaminu szkolnego przez uczniów,**
  - e) **zanik norm społecznych, czyli anomia,**
  - f) **zaburzenie wizerunku pożądanых wzorców społecznych,**
  - g) absencja uczniów w szkole,
  - h) aroganckie zachowania w stosunku do nauczycieli i pracowników szkoły,
  - f) problemy z realizacją nauki zdalnej w okresie pandemii,
  - i) **autoagresja (samookaleczenia),**
  - g) *palenie papierosów, e-papierosów i innych środków psychoaktywnych.*

2) zagrożeń w środowisku uczniowskim:

- a) podejmowanie zachowań ryzykownych: palenie papierosów, picie alkoholu,
- b) przedwczesna inicjacja seksualna,
- c) cyberprzemoc i siecioholizm (zwłaszcza obraźliwe wpisy na portalach społecznościowych),
- d) nieumiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- e) zaburzenia emocjonalne (nerwica, zaburzenia koncentracji uwagi, wybuchy agresji i autoagresji, **zaburzenia depresyjne**),
- f) **zaburzona samoocena**,
- g) brak nawyków zdrowego trybu życia, w tym także zbyt duża ilość czasu spędzanego przed komputerem, nadużywanie Internetu,
- h) brak motywacji do nauki-konieczność przekazywania przez nauczycieli informacji zwrotnych wzmacniających mocne strony ucznia,
- i) brak korelacji pomiędzy wiedzą z innych przedmiotów a także do wydarzeń w Polsce i na świecie,
- j) brak zrozumienia przez uczniów celu lekcji,
- k) brak właściwych wzorców środowiskowych,
- l) brak szacunku do osób dorosłych i rówieśników,
- l) niewłaściwa dyscyplina uczniów na zajęciach lekcyjnych (problemy z kulturą słowa i zachowania) ,
- ł) niestosowanie się do obowiązujących zasad i reguł panujących w szkole.
- m) zmiana pozycji szkoły i nauczyciela w społecznym rankingu prestiż,**
- n) problem „wolności osobistej” ucznia: niewłaściwie rozumiane poczucie własnej wolności i praw, które polega na wykorzystaniu prawa. Uczniowie niezwykle łatwo zapominają, że obok praw mają również obowiązki, a przepisy dotyczą wszystkich.**

Powyższe problemy mają wielorakie podłoże przyczynowe, w tym: uwarunkowania rodzinne, rówieśnicze, środowiskowe i jednostkowe.

1) Do rodzinnych czynników ryzyka zaliczymy:

- 1) zaburzony model rodziny (wychowywanie przez jednego rodzica lub innych członków rodziny, rodziny zastępcze, praca zarobkowa rodziców za granicą, zakłócenia w procesie prawidłowej komunikacji, zaburzenia emocjonalne (słaba odporność psychiczna, niska samoocena, niewielka ilość spędzanego czasu z dziećmi ze strony rodziców),
- 2) niski status społeczny rodziny (bieda spowodowana bezrobociem, niski poziom wykształcenia rodziców),
- 3) niski status kulturowy,
- 4) niewydolność wychowawcza rodziców,
- 5) postawa roszczeniowa rodziców w powiązaniu z bezradnością i brakiem konsekwencji wobec dziecka,
- 6) problem uzależnienia od substancji psychotropowych u rodziców,
- 7) **angażowanie dzieci w problemy dorosłych (również konflikty rodzinne z udziałem dziecka)**,
- 8) **ekspozycja na przemoc w miejscu zamieszkania**,

- 9) brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- 10) nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub jej brak, niekonsekwencja wychowawcza),
- 11) przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- 12) antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa.

Uwarunkowania rówieśnicze wynikają z niepowodzeń szkolnych, odrzucenia przez grupę rówieśniczą (na skutek jakiegokolwiek inności i odrębności), niewłaściwego rozumienia zasad funkcjonowania w grupie, przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej.

Do indywidualnych aspektów ryzyka zaliczymy:

- 1) niską samoocenę,
- 2) obniżone poczucie własnej wartości,
- 3) nieumiejętność panowania nad emocjami,
- 4) trudności z koncentracją,
- 5) skutki psychospołeczne pandemii koronawirusa Covid-19 (*Badania Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej – aktualne wyniki ankiety przeprowadzonej w 2020/2021*)
- 6) *skutki psychospołeczne wywołane wojną w Ukrainie:*
  - syndrom PTSD,
  - depresja,
  - przygnębianie,
  - zaburzone poczucie bezpieczeństwa.
- 7) niski poziom inteligencji,
- 8) *indywidualne predyspozycje nastolatków, polegające na narażaniu swojego bezpieczeństwa dla zabawy i ekscytujących przeżyć (czyli wysokie zapotrzebowanie na stymulację),*
- 9) *trudność w rozwiązywaniu problemów i konfliktów na linii rodzice-nastolatek,*
- 10) *kryzys autorytetu i wzorców,*
- 11) *bardzo wielu młodych ludzi nie potrafi budować głębszej relacji, podtrzymywać jej i dbać o nią,*
- 12) *brak poszanowania i stosowania norm społecznych,*
- 13) *zanikająca inteligencja emocjonalna, zdolność do bycia w relacji ze swoimi przeżyciami i ciałem, zdolność do przeżywania i odczuwania,*
- 14) *życie w atmosferze wygórowanych projekcji rodziców,*
- 15) podatność na wpływ (m.in. rówieśników),

- 16) deficyty rozwojowe, w tym: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna,
- 17) niski poziom oczekiwania sukcesu,
- 18) cechy charakteru takie jak: skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku, niepokoju,
- 19) wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi

Temu wszystkiemu często towarzyszy brak odpowiednich wzorców środowiskowych, częste przebywanie w towarzystwie osób dorosłych sięgających po używki, brak reakcji ze strony dorosłych na łamanie jakichkolwiek zasad i norm, negatywne przekazy płynące z mediów.

W takiej sytuacji dziecko bardziej narażone jest na rozwój problemowych zachowań.

Istnieją jednak czynniki je chroniące. Należą do nich:

- 1) współpraca szkoły z rodzicami,
- 2) pozytywne funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym,
- 3) współpraca z jednostkami uprawnionymi do niesienia pomocy szkole, w tym m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej, Posterunek Policji w Złejwsi Wielkiej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży – oddział w Złejwsi Wielkiej, Sąd Rodzinny w Toruniu,
- 4) *sukcesy uczniów,*
- 5) *obecność w szkole specjalistów (m.in. pedagog, logopeda, psycholog, pedagog specjalny),*
- 6) współpraca z instytucjami kultury,
- 7) rozwijanie zainteresowań uczniów w ramach zajęć pozalekcyjnych,
- 8) udział w imprezach środowiskowych, konkursach i przeglądach,
- 9) zaangażowanie uczniów w akcje społeczne i charytatywne.

Wśród czynników chroniących można wyróżnić również czynniki indywidualne (m.in. posiadanie planów i celów życiowych, poczucie własnej wartości, umiejętności społeczne, sprawne mechanizmy samokontroli), czynniki rodzinne (m.in. silna więź z rodzicami, zaangażowanie rodziców w życie dziecka, wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka), czynniki związane ze szkołą (m.in. poczucie przynależności do społeczności szkolnej, wymagania od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy, wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu) oraz czynniki rówieśnicze (przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej – przejawiającej zachowania prospołeczne, z aspiracjami edukacyjnymi).

VI. Cele główne i szczegółowe Programu wychowawczo - profilaktycznego Szkoły Podstawowej w Górsku

1. Ogólne założenia

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działalności, która ma na celu wspomaganie ucznia w **jego indywidualnym** rozwoju (**stosownie do jego potrzeb i możliwości**) ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) *fizycznej* - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych, **w tym także w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się (w tym skutkom) COVID-19,**
- 2) *psychicznej* - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) *społecznej* - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19),
- 4) *aksjologicznej* - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia **oraz uzdalnianie do podejmowania odpowiedzialnych decyzji, poczucia przynależności do kraju ojczystego, poszanowania dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji**

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

2. Zadania:

- 1) Promowanie postawy poszanowania wspólnego dobra oraz godności własnej i praw każdego człowieka.
- 2) ***Dostarczenie rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły aktualnej wiedzy o: zagrożeniach związanych ze skutkami depresji, PTSD, oraz innych przejawach złego samopoczucia .***
- 3) Wykształcenie wśród uczniów wrażliwości i umiejętności odróżniania dobra od zła.
- 4) Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, szczególności słuchania innych.
- 5) Wdrażanie do samodzielności w pełnieniu ról społecznych.
- 6) Kształtowanie poczucia więzi z krajem i regionem oraz szacunek dla innych kultur i narodowości.
- 7) Kształtowanie postaw tolerancji i otwartości wobec osób o innym światopoglądzie, pochodzeniu, wyglądzie i upodobaniach.
- 8) Rozwijanie umiejętność dbania o rozwój swoich talentów i zainteresowań.
- 9) Wykształcenie wrażliwości na kwestie zdrowia własnego oraz innych.
- 10) Budowanie postaw ekologicznych opartych na szacunku wobec przyrody, świadomego podejścia do zasobów naturalnych.

- 11) Pomoc uczniom, którzy doświadczają niepowodzeń szkolnych oraz zagrożonym procesem marginalizacji.
- 12) Rozwijanie umiejętności oraz wyposażenie w wiedzę na temat właściwego korzystania z mediów. Uświadomienie zagrożeń płynących z niewłaściwego z nich korzystania.
- 13) Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
- 14) Uświadomienie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetycznych.
- 15) Stworzenie warunków do zachowania poczucia bezpieczeństwa.

3. Cele szczegółowe:

Uczeń:

- 1) zna świat wartości,
- 2) udziela pomocy rówieśnikom oraz szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- 3) potrafi rozwiązywać konflikty, potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach) w sposób asertywny,
- 4) potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia, ale jednocześnie jest odpowiedzialny za zbiorowość i aktywny w życiu społecznym,
- 5) potrafi samodzielnie rozwijać w sobie takie kompetencje jak kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność,
- 6) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- 7) dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- 8) **przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19),**
- 9) **zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią i w czasie po COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),**
- 10) rozwija swoje zdolności i zainteresowania,
- 11) w swoim postępowaniu kieruje się szacunkiem wobec drugiego człowieka,
- 12) świadomie podejmuje decyzje, potrafi przewidzieć ich skutki oraz ponieść konsekwencje swojego postępowania,
- 13) jest tolerancyjny, kulturalny, respektujący ogólnie przyjęte normy społeczne,
- 14) jest asertywny, odpowiednio reagujący w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa własnego i innych,
- 15) potrafi zdecydować o kierunku dalszego kształcenia i wyboru zawodu,
- 16) potrafi właściwie wykorzystywać technologie informacyjne,
- 17) pracuje nad własnym rozwojem, budując swój system wartości.

VII. Omówienie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej ujętej w programie

Działalność wychowawcza opisana w pięciu sferach obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych;
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- 7) ***utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas i po epidemii COVID-19,***
- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
- 9) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- 10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
- 11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,
- 12) **zapewnienie opieki uczniom będącymi obywatelami Ukrainy, które od dnia 24.02.2022 r. wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;

- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- 6) *doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i młodzieży,*
- 7) *poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią i czasie po COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,*
- 8) *doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,*
- 9) *poszerzanie wiedzy i doskonalenie kompetencji uczniów poprzez organizowanie różnorodnych zajęć, zarówno rozwijających, jak i dydaktyczno-wyrównawczych, a także tych wynikających z posiadanych przez uczniów opinii i orzeczeń z ppp;*
- 10) Wyżej wymieniona działalność edukacyjna obejmuje również uczniów będącymi obywatelami Ukrainy.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych;
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia o przeciwdziałaniu narkomanii;

- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych;
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- 1) promowanie etycznych wartości jako fundamentu kształtowania charakteru uczniów i przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom,
- 2) wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- 3) przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- 4) wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,

- 5) rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- 6) budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- 7) przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- 8) przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- 9) troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- 10) wzbudzeniu poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów, którzy mogą doświadczyć traumy związanej z konfliktem zbrojnym

Zadania profilaktyczne programu to:

- 1) zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- 2) znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- 3) promowanie zdrowego stylu życia,
- 4) kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- 5) rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- 6) eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- 7) niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- 8) wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- 9) uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- 10) Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych w roku 2022/2023

ORGANIZACJA ZAJĘĆ

1. *Do szkoły może uczęszczać uczeń bez objawów infekcji lub choroby zakaźnej.*
2. *Rekomenduje się korzystanie z form aktywnego przemieszczania się. Codzienna aktywność fizyczna pozytywnie wpływa na rozwój fizyczny i psychiczny dziecka.*
3. *Uczniowie mogą być przyprowadzani do szkoły i z niej odbierani przez opiekunów bez objawów infekcji lub choroby zakaźnej.*
4. *Rekomenduje się, aby uczniowie w pierwszej kolejności po przyjeździe do szkoły myli ręce wodą z mydłem.*
5. *Dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i samorządem uczniowskim może określić szczegółowe zasady bezpieczeństwa zdrowotnego w regulaminie szkoły i upowszechnia je wśród całej społeczności szkolnej.*
6. *Opiekunowie powinni przestrzegać zasad związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym jako elementu obowiązującego ich regulaminu szkoły.*
7. *Zaleca się, aby opiekunowie odprowadzający dzieci wchodzili do budynku szkoły lub na teren szkoły, zachowując zasadę 1 opiekun z dzieckiem/dziećmi.*

8. *Rekomenduje się ograniczenie przebywania w szkole osób z zewnątrz (tylko osoby bez objawów infekcji lub choroby zakaźnej). Są one zobowiązane do przestrzegania regulaminu szkoły, w szczególności zasad związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym. Dodatkowo zaleca się higienę rąk.*
9. *Należy zapewnić sposoby szybkiej, skutecznej komunikacji z opiekunami ucznia. Rekomendowany jest kontakt z wykorzystaniem technik komunikacji na odległość.*
10. *Rekomenduje się posiadanie termometru bezdotykowego bądź innych urządzeń do bezdotykowego pomiaru temperatury.*
11. *Jeżeli pracownik szkoły zaobserwuje u ucznia objawy mogące wskazywać na infekcję bądź chorobę zakaźną, należy odizolować ucznia w odrębnym pomieszczeniu lub wyznaczonym miejscu i niezwłocznie powiadomić rodziców/opiekunów o konieczności pilnego odebrania ucznia ze szkoły.*
12. *Rekomenduje się zapewnienie takiej organizacji pracy i jej koordynacji, która uniemożliwi nadmierne grupowanie się osób (szczególnie uczniów).*
13. *Obowiązują ogólne zasady higieny:*
  - *częste mycie rąk (po przyjeździe do szkoły należy bezzwłocznie umyć ręce),*
  - *ochrona podczas kichania i kaszlu,*
  - *unikanie dotykania oczu, nosa i ust,*
  - *niedzielenie się zaczętym jedzeniem.*
14. *Zaleca się regularne czyszczenie, z użyciem wody z detergentem lub środków dezynfekujących, infrastruktury szkoły, sprzętu, przyborów sportowych i materiałów wykorzystywanych podczas zajęć.*
15. *Zaleca się wietrzenie sal, części wspólnych (korytarze) co najmniej raz na godzinę, w czasie zajęć i podczas przerwy, a także w dni wolne od zajęć.*
16. *Zaleca się korzystanie przez uczniów z boiska szkolnego oraz pobyt na świeżym powietrzu na terenie szkoły.*
17. *Zaleca się, aby uczniowie nie zabierali ze sobą do szkoły niepotrzebnych przedmiotów. Ograniczenie to nie dotyczy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnościami. Opiekunowie dziecka powinni zadbać o regularne czyszczenie (pranie lub dezynfekcję) zabawek i innych rzeczy.*
18. *Rekomenduje się ograniczenie kontaktów personelu kuchennego i pracowników administracji oraz obsługi sprzątającej z uczniami oraz nauczycielami.*
19. *Zaleca się we współpracy z pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania/ higienistką szkolną ustalenie i upowszechnienie zasad korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej oraz godzin jego pracy.*
20. *Jeżeli w szkole funkcjonuje gabinet stomatologiczny, zaleca się ustalenie ze świadczeniodawcą na podstawie obowiązujących go wymagań określonych w przepisach prawa zasad korzystania z gabinetu oraz godzin jego pracy i upowszechnienie ich wśród uczniów i ich opiekunów.*
21. *Należy podjąć działania umożliwiające uczniom realne korzystanie z opieki stomatologicznej w szkolnych gabinetach dentystycznych, w tym zapewnić możliwość obecności rodzica w czasie udzielania świadczenia, gdy jest ona konieczna.*
22. *Dyrektor szkoły ma obowiązek aktualizacji i upowszechnienia wewnętrznego regulaminu lub procedur bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie szkoły z uwzględnieniem specyfiki placówki, w tym realizacji zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych, oraz zwiększonej liczebności oddziałów, zaleceń wskazanych w przedmiotowych wytycznych, aktualnych przepisów prawa.*
23. *Dyrektor szkoły wprowadzi dodatkowe środki ostrożności dotyczące funkcjonowania w szkole dzieci z chorobami przewlekłymi, w porozumieniu z ich rodzicami/ opiekunami prawnymi.*

VIII. Działania wychowawczo - profilaktyczne realizowane w poszczególnych sferach skierowane do wszystkich uczniów, w tym działania z udziałem instytucji i organizacji pozaszkolnych oraz społeczności lokalnej

Ilekość w tekście mowa o pedagogu szkolnym, należy przez to rozumieć zarówno stanowisko pedagoga szkolnego jak i pedagoga specjalnego.

SFERA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>w tym roku diagnozy z.j. polskiego, matematyki i j. angielskiego dla klas 8, pozostałe klasy i przedmioty - w przypadku zmiany nauczyciela.</i> 	nauczyciele, wychowawcy	wrzesień 2022r.
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły. Udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Udział w projektach, konkursach i przeglądach zewnętrznych. Monitorowanie osiągnięć uczniów w zajęciach pozaszkolnych, nagradzanie za pracę ponadprogramową. Szkolenie rady pedagogicznej z zakresu aktywnych metod pracy. Przeprowadzenie przez nauczycieli zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem różnorodnych aktywizujących metod pracy. 	nauczyciele przedmiotów koordynator WDN dyrektor nauczyciele przedmiotów	zgodnie z harmonogramem zajęć, kalendarzem szkolnych uroczystości, zgodnie z terminami obserwacji lekcji ustalonym w planie nadzoru pedagogicznego
	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania	<ul style="list-style-type: none"> Kontynuowanie zajęć dot. Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Testy predyspozycji zawodowej. 	dyrekcja szkoły, nauczyciele, specjaliści, rodzice,	zgodnie z WSDZ

własnych uzdolnień.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zajęcia z orientacji zawodowej. • Zajęcia warsztatowe, doskonalące umiejętności szybkiego czytania i zapamiętywania. • Udział w zajęciach rozwijających kompetencje matematyczne • Udział w zajęciach rozwijających kreatywność, przedsiębiorczość i kompetencje cyfrowe uczniów, (bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych). • Indywidualizacja pracy na lekcji. • Udział w konkursach i przedsięwzięciach. 	psycholog wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotów	
Kształtowanie postawy twórczej.	<ul style="list-style-type: none"> • Uroczystości szkolne, przeglądy, konkursy. • Organizacja konkursów artystycznych, np. na kartkę świąteczną • Wystawy prac plastycznych, prac przestrzennych. • Nagradzanie osiągnięć uczniów. • Wystawa pucharów za osiągnięcia sportowe. 	wychowawcy, organizatorzy	rok szkolny
Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów.	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty/pogadanki w klasach. • Debata na temat hierarchii wartości wyznawanych przez społeczność szkolną (samorząd szkolny). • Kształtowanie wartości uznawanych za pozytywne. • Uczenie asertywności. • Nauka wyrażania własnych opinii, dokonywanie oceny postaw bohaterów, np.w lekturach, filmach. 	wychowawcy pedagog, nauczyciele przedmiotów	pierwsze półrocze
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza wyników egzaminów zewnętrznych – formułowanie wniosków i rekomendacji. • Udział w programie ogólnopolskim „Lepsza szkoła”. • Uświadomienie rodzicom wyników egzaminów próbnych i zewnętrznych w dalszej edukacji podczas zebrań z rodzicami. • Prowadzenie zajęć różnorodnymi metodami aktywizującymi. • Wprowadzanie elementów oceniania kształtującego. • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, szkolne konkursy z nagrodami na najwyższą średnią i najlepszą frekwencję. 	przewodniczący zespołów przedmiotowych i ewaluacyjnego, opiekun SU, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy	zajęcia zgodnie z harmonogramem pracy zespołów przedmiotowych opracowanie regulaminu konkursu
Uczenie	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja zwrotna od nauczycieli przedmiotów dotycząca mocnych 	koordynator, np.	zgodnie

	planowania i dobrej organizacji własnej pracy.	<p>i słabych stron ucznia oraz wskazanie kierunku poprawy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odwoływanie się do wiadomości umiejętności już poznanych i opanowanych przez uczniów • Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się. • Przekazywanie uczniom technik szybkiego uczenia się i zapamiętywania tzw. mnemotechnik oraz metod aktywizujących myślenie i kojarzenie. • Zajęcia dodatkowe z uczniami klas 8 SP przygotowujące do egzaminu • Nauka radzenia sobie ze stresem. • Trening koncentracji uwagi. • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego. 	pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów	z harmonogramem zajęć
MORALNA	Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia zawartymi w Statucie; omówienie kryteriów oceniania z zachowania; • działalność charytatywna, wolontariat szkolny - powołanie Rady Wolontariatu. • Opracowanie Planu pracy Szkolnego Wolontariatu. • Prowadzenie działań antydyskryminacyjnych. • Warsztaty z zakresu radzenia sobie ze stresem, • Uczenie obniżania napięcia. • Kierowanie uczniów i rodziców do odpowiednich instytucji pomocowych. • Udzielanie pomocy i wsparcia uczniom ukraińskim. <i>W zakresie udzielanej pomocy również ogół działań podejmowanych przez uczniów polskich i ich rodziców, np.: zbiórki materialne, organizacja ciekawych wyjść, itp.</i> 	wychowawcy klas opiekun SU	IX-X 2022
	Respektowanie norm społecznych, praw i obowiązków ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie i uczenia respektowania norm społecznych. • Promowanie etycznych wartości jako fundamentu kształtowania charakteru uczniów i przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom. 	wychowawcy klas, opiekun SU	Cały rok szkolny
	Rozwój poszanowania	<ul style="list-style-type: none"> • Świątowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, narodowych; uczenie 	nauczyciele wskazani jako	zgodnie z kalendarzem

	<p>dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.</p>	<p>poszanowania dla symboli narodowych; nagradzanie za strój galowy na uroczystościach szkolnych; lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjazdy do miejsc pamięci narodowej. • Obchody Dnia Patrona Szkoły. • Obchody związane z odzyskaniem Niepodległości. • Współpraca z Centrum Edukacji Młodzieży w Górsku. • Współpraca z Parafią pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku. • Udział w konkursach i projektach o tematyce patriotycznej. • Dobrowolny udział w świętach i uroczystościach kościelnych. 	<p>odpowiedzialni za poszczególne działania w miesięcznych planach pracy</p>	<p>uroczystości i personalną odpowiedzialnością za konkretne działanie</p>
	<p>Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki historyczne i krajoznawcze (np. zajęcia w Muzeum Legend w Toruniu, Muzeum Żywego Piernika w Toruniu), tematyczne lekcje wychowawcze. • Udział w zajęciach Muzeum Regionalnego w Górsku. • Udział w projektach organizowanych przez Dom Kultury w Górsku oraz Starostwo Powiatowe. • Zajęcia biblioteczne dotyczące znajomości legend i opowiadań o regionie. • Poszanowanie i pielęgnowanie tradycji. 	<p>wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, bibliotekarz</p>	<p>terminy konkretnych wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli.</p>
	<p>Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, postawa tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, • Wycieczki. • Działania antydyskryminacyjne, np. na temat koloru skóry, wyznawanej religii, tolerancji dla odmienności. • Realizacja zajęć z języka polskiego, języków obcych. • Prezentacje dorobków innych krajów, np. Dzień Języków Obcych. 	<p>Koordinator programu, nauczyciele, wychowawcy</p>	<p>zgodnie z terminem projektu, zgodnie z harmonogramem zajęć z wychowawcą</p>

FIZYCZNA	<p>Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty organizowane przez pedagoga szkolnego (np. na temat empatii w świetle konfliktów zbrojnych we współczesnym świecie szczególne uwzględnienie sytuacji uchodźców z Ukrainy uwrażliwienie uczniów na Ich tragiczną sytuację). • Uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka w postaci organizacji pomocy koleżeńskiej. • Uczenie empatii i wrażliwości. • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, lekcje z poszczególnych przedmiotów, np. j. polski, wiedza o społeczeństwie. 	<p>pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, przewodniczący zespołu wychowawczego</p>	<p>zgodnie z harmonogramem opracowanym przez pedagoga oraz przewodniczącego zespołu wychowawczego</p>
	<p>Promowanie zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień Sportu, pozalekcyjne zajęcia sportowe, np. piłka nożna dla najmłodszych, zajęcia taneczne, nauka jazdy na łyżwach, organizacja rajdów pieszych; • Zajęcia o zdrowym odżywianiu, np. „Zdrowe śniadanie”, udział w akcjach o ogólnopolskim zasięgu, np. „Szklanka mleka”, „Owoce w szkole” i zasięgu lokalnym, zajęcia ruchowe w życiu człowieka prowadzone przez wychowawców na podstawie scenariusza opracowanego przez zespół nauczycieli wychowania fizycznego, współpraca z pielęgniarką szkolną – pogadanki, fluoryzacja, • Systematyczne kontrole czystości włosów. • Objęcie uczniów opieką stomatologiczną w szkole. • Rozmowy z uczniami na temat przestrzegania podstawowych zasad higieny, a szczególnie w okresie pandemii: dezynfekcji rąk po przyjściu do szkoły, noszenia maseczki w częściach wspólnych szkoły, częstego mycia rąk z użyciem ciepłej wody i mydła oraz ochrony podczas kaszlu czy kichania. • Nauczyciele (wychowawcy) powinni przekazać uczniom niezbędne informacje na temat przestrzegania zasad higieny oraz zachowań w przypadku wystąpienia objawów mogących wskazywać na zarażenie się koronawirusem. • Każdy uczeń i każdy pracownik szkoły powinien być zapoznany z zasadami zachowania się w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem. 	<p>nauczyciele WF, nauczyciele biologii i wychowania fizycznego, realizatorzy - wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna, dentysta</p>	<p>Zgodnie z harmonogramem opracowanym przez zespół nauczycieli wychowania fizycznego</p>

		<i>Wnikliwa obserwacja uczniów po powrocie do nauczania stacjonarnego. Pomoc w przezwyciężaniu lęków i obaw związanych z powrotem do szkoły zgodnie z wytycznymi i Rekomendacjami Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.</i>	<i>Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi, psycholog, pedagodzy</i>	
SPOLECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce. Praca w Samorządzie Uczniowskim. • Zaangażowanie w wolontariat. • Udział w projektach promujących bezpieczne korzystanie z komputera i Internetu, zapobieganie cyberprzemocy i innym problemom behawioralnym jak np. sieciorholizm 	<p>Wychowawcy, opiekun SU</p> <p>Podczas zajęć komputerowych.</p> <p>Zajęcia z pedagogiem</p>	cały rok szkolny, według potrzeb
	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Uczenie zasad samorządności i demokracji	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania. • Kurs mediacji dla uczniów chętnych, prowadzony przez pedagoga szkolnego. • Wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna samorządu uczniowskiego. • Szkolna debata nt. praw i wolności w szkole. • <i>Zajęcia mające na celu reintegrację zespołów klasowych po powrocie do szkoły.</i> 	<p>pedagog szkolny, zespół wychowawczy, świetlica</p> <p>Opiekun SU, wychowawcy klas</p>	<p>Zgodnie z harmonogramem zajęć</p> <p>wrzesień 2022</p> <p>zgodnie z programem zajęć w roku szkolnym.</p>
	Doskonalenie kultury bycia.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia Akademii Dobrych Manier – zajęcia pozalekcyjne dla uczniów. • Cele i zadania świetlicy szkolnej. • Rozmowy indywidualne z pedagogiem i nauczycielami. 	Współpraca ze Szkołą Tańca i Dobrych Manier	pierwsze półrocze, zgodnie z programem zajęć

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w audycjach muzycznych, przeglądach muzycznych, teatralnych, akademiach okazjonalnych. 	<p>„GABI”; zajęcia świetlicowe; współpraca z Filharmonią Bydgoską, CEM w Górsku, CSW Toruń...</p>	
<p>Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w akcji sprzątanie świata. • Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze. • Zbiórka makulatury, zużytych sprzętów elektronicznych, nakrętek, płyt. • Udział w zajęciach Szkoły Leśnej na Barbarce. • Realizacja treści ekologicznych na przedmiotach: biologia, fizyka, przyroda, geografia, edukacja wczesnoszkolna. • Prowadzenie ogrodu szkolnego • Zajęcia ekologiczno-przyrodnicze. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, edukacji wczesnoszkolnej</p>	<p>według odrębnego planu zajęć, wycieczek i wyjazdów.</p>
<p>Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy. Współpraca z Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia doradztwa zawodowego kl.VII, warsztaty dla klas VIII, nauka poszukiwania pracy, analizy ofert, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej przed podjęciem pracy. Zapoznanie uczniów kl.I-III z różnymi zawodami, np. wyjście do piekarni. • Udział w projekcie „Tydzień przedsiębiorczości”. • Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych. 	<p>pedagog szkolny, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej</p>	<p>drugie półrocze zgodnie z harmonogramem zajęć opracowanym przez pedagoga</p>

<p>Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Analiza frekwencji uczniów, systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami, nagradzanie uczniów za wzorową frekwencję, ranking frekwencji na półrocze. 	<p>wicedyrektor wychowawcy pedagog</p>	<p>sporządzanie miesięcznych zestawień obecności w pierwszym dniu miesiąca następującego po okresie kontroli, zgodnie z harmonogramem zebrań i dni otwartych, ustalonym na dany rok szkolny, protokoły rad pedagogicznych.</p>
<p>Tworzenie warunków do okazywania wzajemnego szacunku, tolerancji, życzliwości</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przełamywanie barier językowych w komunikacji z uczniami pochodzenia ukraińskiego – zajęcia integracyjne i wychowawcze w klasach, zajęcia poświęcone tolerancji i wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka. 	<p>wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Według rozkładu zajęć z wychowawcą, według potrzeb</p>

EMOCJONALNA	<p>Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, empatii, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości. Prac w samorządzie, wolontariat. Zapoznanie uczniów z pojęciami emocji, uczuć i stresu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty dla uczniów prowadzone przez pedagoga szkolnego. • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce– wskazanie konkretnych zajęć. • Realizacja treści na poszczególnych przedmiotach i etapach edukacyjnych, np. analiza lektur, filmów, zajęcia z religii i etyki. • Zajęcia terapeutyczne dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. • Warsztaty, konsultacje, rozmowy indywidualne. • Udział w różnorodnych konkursach i przedsięwzięciach. • Zajęcia prowadzone przez pedagogów i psychologa w ramach zastępstw na temat znajomości uczuć, reakcji emocjonalnych i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. • Zajęcia z pedagogiem i psychologiem na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych • Panowanie nad emocjami i sposoby radzenia sobie ze stresem. • Spotkania z psychologiem na terenie naszej szkoły dla uczniów i ich rodziców i opiekunówprawnych. 	<p>Psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele specjaliści</p>	<p>zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów</p>
	<p>Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, poszanowanie mienia szkolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne w klasach pierwszych, czwartych. Zapoznanie uczniów z opracowanymi procedurami w placówce. • Uczenie dzieci form reagowania na przemoc rówieśniczą, nagradzanie za przeciwstawianie się złu w ramach oceniania zachowania. • Zajęcia dot. agresji psychologiem i pedagogiem szkolnym. Pogadanki z policją – zapoznaniez konsekwencjami karnymi czynów nastolatka. • Spotkanie z kuratorem zawodowym –odpowiedzialność prawna uczniów i ich rodziców • Zajęcia mediacyjne. • Lekcje wychowawczez wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu. 	<p>pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, bibliotekarz</p>	<p>zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów</p>

	Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach sukcesu i porażki	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie zasad fair play podczas rozgrywek i zawodów sportowych. 	nauczyciele wychowania fizycznego	cały rok szkolny
		<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z wychowawcą, pedagogiem lub psychologiem o tematyce efektywnego uczenia i dostosowania się do różnych sytuacji życiowych (w tym radzenie sobie ze stresem). 	wychowawcy, pedagog, psycholog	według rozkładów zajęć z wychowawcą
	Nabywanie podstawowej wiedzy nt. stresu i sposobów radzenia sobie z nim. Przeciwdziałanie depresji, PTSD.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z psychologiem dot. Stresu. • Zachęcanie, poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, do przełamywania zachowań izolujących z uczniami z Ukrainy, zachowań izolujących. 	wychowawcy, psycholog	według rozkładów zajęć z wychowawcą
OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	Poszerzenie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza nią	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z wychowawcą z udziałem pedagoga. psychologa. 	wychowawcy, pedagog, psycholog	według rozkładów zajęć z wychowawcą

	<p>Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne rozmowy spierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń. 	<p>wychowawcy, pedagog, psycholog</p>	<p>zgodnie z potrzebami</p>
	<p>Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja) (w tym integracja z uczniami ukraińskimi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze – gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty. 	<p>wychowawcy</p>	<p>Według rozkładów zajęć z wychowawcą</p>

VIII. Uczestnicy programu

1. Dyrektor szkoły:

- 1) stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- 2) sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- 3) inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- 4) stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- 5) współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- 6) czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- 7) nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- 8) nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.
- 9) ***motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,***
- 10) ***stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,***
- 11) ***inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,***
- 12) ***stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),***
- 13) ***dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,***
- 14) ***dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),***
- 15) ***czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów – wg Raportu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.”***

rekomendowane są „zwykle rozmowy, zainteresowanie przeżyciami uczniów, proste zabawy integracyjne, wstępne rozpoznanie dotyczące liczby uczniów o bardzo złej kondycji psychicznej”,

16) czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,

17) czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagoga, psychologa i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,

18) inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),

19) nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

2. Rada Pedagogiczna:

- 1) uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- 2) opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- 3) *dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),*
- 4) *dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,*
- 5) opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- 6) uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- 7) uczestniczy w ewaluacji szkolnego **programu** wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- 1) współpracują z wychowawcami klas, **innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami** w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- 2) reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- 3) reagują na przejawy **depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,**
- 4) przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, **a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,**

- 5) udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- 6) zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- 7) kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- 8) rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- 9) wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

Wychowawcy klas:

- 1) diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- 2) rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów, *w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,*
- 3) na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- 4) przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- 5) *przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,*
- 6) *przestrzegają reguł sanitarnych określonych w Wytocznych MEiN, MZ, GIS, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,*
- 7) *udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią i czasie po COVID-19,*
- 8) zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- 9) są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- 10) *oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami, – uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w izolacji w stanie epidemii i czasie po COVID-19,*
- 11) współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach, wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- 12) rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- 13) dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- 14) podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- 15) reagują na przypadki szykanowania i alienacji ucznia przez grupę, przeciwdziałają dyskryminacji,
- 16) współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- 17) podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych,
- 18) *oceniają zachowania oraz stan emocjonalny uczniów, którzy mogliby doświadczyć traumy związanej z konfliktem zbrojnym.*

Zespół wychowawców:

- 1) opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- 2) analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- 3) ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- 4) przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- 5) **uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,**
- 6) inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

Pedagog szkolny, psycholog, pedagog specjalny:

- 1) *diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,*
- 2) *uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,*
- 3) *zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,*
- 4) *współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,*
- 5) *zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,*
- 6) *współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,*
- 7) *współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,*
- 8) *wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,*
- 9) *rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,*
- 10) *aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,*
- 11) *wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”),*
- 12) *promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.*

3. Rodzice:

- 1) współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- 2) uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- 3) uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- 4) **uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,**
- 5) **uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,**
- 6) zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- 7) współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- 8) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- 9) rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

4. Samorząd Uczniowski:

- 1) jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- 2) uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- 3) **uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,**
- 4) współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- 5) prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- 6) reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- 7) propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- 8) dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- 9) może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

IX. Ewaluacja programu wychowawczo - profilaktycznego

Program uwzględnia zmiany w systemie oświaty, jego działania będą skierowane do uczniów klas I-VIII, a także do dzieci z oddziału przedszkolnego. Obie grupy w środowisku szkolnym zostaną objęte szczególną opieką.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest dokumentem otwartym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Ewaluacja będzie miała za zadanie pokazać, jak w naszej szkole wprowadzane są treści mające ułatwić dzieciom odnalezienie się w rzeczywistości dzisiejszego systemu edukacji i w przyszłości w obszarze wyboru za wodu, jaki sposób dzieci rozwijają umiejętności samopoznania, decydowania o sobie i orientacji w otaczającym świecie.

Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca, a oceny całokształtu tych działań – pedagog szkolny. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci raportu; z jego skróconą wersją Dyrektor szkoły zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego.

Narzędzia ewaluacji:

1. sprawozdania wychowawców z realizacji programu,
2. ankiety skierowane do uczniów i rodziców,
3. ankiety dla nauczycieli,
4. analiza trudności wychowawczych i problemów środowiskowych prowadzona przez szkolnego pedagoga, nauczycieli wychowawców i specjalistów,
5. analiza dokumentacji szkolnej,
6. obserwacje,
7. wywiady z uczniami i rodzicami.

Kryteria efektywności:

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

X. Zakończenie

Porozumienie z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku zostało podpisane w dniu .....

Pieczętka i podpis Dyrektora Szkoły:

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku w dniu .....

Pieczętka i podpis Przewodniczącego Szkolnej Rady Rodziców: